

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชนบ้านป่าสักงาม ตำบลหลวงเหนือ อำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรบ้านป่าสักงาม กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน พร้อมปัญหาอุปสรรค เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกที่สามารถให้ข้อมูลได้ ซึ่งอาศัยอยู่ในบ้านป่าสักงาม หมู่ 1 ตำบลหลวงเหนือ อำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 123 คน (ครัวเรือนละ 1 คน) ตามหลักฐานที่ปรากฏในสำเนาทะเบียนราษฎรปี พ.ศ.2542 ใช้แบบสอบถามเพื่อการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยเก็บข้อมูลช่วงเดือนมีนาคม 2543 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบของการพรรณนาและตาราง ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล
2. การดำเนินการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชนบ้านป่าสักงาม
3. ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรต่อการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน
4. ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน
5. ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ของเกษตรกร กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน
6. ปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้มีจำนวนทั้งสิ้น 123 ครัวเรือน ซึ่งเป็นเกษตรกรบ้านป่าสักงาม ตำบลหลวงเหนือ อำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อความกระจ่างในผลการวิเคราะห์ข้อมูล จึงได้จำแนกกลุ่มข้อมูลดังนี้ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก อาชีพรอง ตำแหน่งทางสังคม จำนวน

สมาชิกในครัวเรือน รายได้รวมของครัวเรือน การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านป่าไม้ ประโยชน์ที่ได้รับจากป่าชุมชนซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

1.1 เพศ

เกษตรกรร้อยละ 60.20 เป็นเพศชาย ร้อยละ 39.80 เป็นเพศหญิง

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	74	60.20
หญิง	49	39.80
รวม	123	100.00

1.2 อายุ

เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-40 ปี ร้อยละ 44.7 อายุ 41-60 ปี ร้อยละ 43.9 อายุ 61-80 ปี และอายุไม่เกิน 20 ปี ร้อยละ 5.7 เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 40.13 ปี อายุสูงสุด 73 ปี อายุต่ำสุด 15 ปี

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 20	7	5.7
21 - 40	55	44.7
41 - 60	54	43.9
61 - 80	7	5.7
รวม	123	100

อายุต่ำสุด	15
อายุสูงสุด	73
อายุเฉลี่ย	40.13
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	12.16

1.3 ระดับการศึกษา

เกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาร้อยละ 58.50 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 28.50 ไม่ได้เรียนร้อยละ 12.20 และระดับปริญญาตรี ร้อยละ 0.80

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียน	15	12.20
ระดับประถมศึกษา	72	58.50
ระดับมัธยมศึกษา	35	28.50
ระดับปริญญาตรี	1	0.80
รวม	123	100

1.4 อาชีพหลัก

เกษตรกรมีอาชีพหลัก คือรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 71.50 รองลงมาอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 23.60 มีอาชีพค้าขาย ร้อยละ 4.10 และรับราชการ ร้อยละ 0.80

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	จำนวน	ร้อยละ
รับจ้างทั่วไป	88	71.50
เกษตรกร	29	23.60
ค้าขาย	5	4.10
รับราชการ	1	0.80
รวม	123	100

1.5 อาชีพพรอง

เกษตรกรมีอาชีพพรอง ทำการเกษตรกรรม ร้อยละ 50.40 รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 45.50 ค้าขาย ร้อยละ 4.10

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามอาชีพพรอง

อาชีพพรอง	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกรรม	62	50.40
รับจ้างทั่วไป	56	45.50
ค้าขาย	5	4.10
รวม	123	100

1.6 ตำแหน่งทางสังคม

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม ร้อยละ 70 ที่มีตำแหน่งทางสังคม มีเพียงร้อยละ 30 ซึ่งตำแหน่งทางสังคมเป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน ร้อยละ 13.80 ผู้นำชมรม/สมาคมในหมู่บ้าน ร้อยละ 8.10 ผู้นำเกษตรกร ร้อยละ 5.70 สมาชิก อบต. ร้อยละ 1.60 กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 0.80

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามตำแหน่งทางสังคม

ตำแหน่งทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีตำแหน่งทางสังคม	86	70.00
มีตำแหน่งทางสังคม	37	30.00
- กรรมการหมู่บ้าน	17	13.80
- ผู้นำชมรม/สมาคมในหมู่บ้าน	10	8.10
- ผู้นำเกษตรกร	7	5.70
- สมาชิก อบต.	2	1.60
- กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	1	0.80

1.7 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

เกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน ร้อยละ 69.1 จำนวน สมาชิกในครัวเรือน 1-3 คน ร้อยละ 26.0 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 7-9 คนร้อยละ 4.9

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)	จำนวน	ร้อยละ
1-3	32	26.0
4-6	85	69.1
7-9	6	4.9
รวม	123	100

สมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด	1
สมาชิกในครัวเรือนสูงสุด	9
สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย	4.24
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	1.35

1.8 รายได้รวมของครัวเรือน

เกษตรกรร้อยละ 79.7 มีรายได้รวมในครัวเรือนไม่เกิน 25,000 บาท โดยมีรายได้รวมในครัวเรือนเฉลี่ย 19,962.60 บาท ต่อปี เห็นได้ว่าเกษตรกรมีรายได้ต่ำ ทั้งนี้อาจมาจากจำนวนสมาชิกในครัวเรือน และประกอบอาชีพเพียงด้านเดียว

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามรายได้รวมของครัวเรือน

รายได้รวมของครัวเรือน (บาท/ปี)	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 25,000	98	79.7
25,000 – 50,000	23	18.7
50,001 - 75,000	1	0.8
มากกว่า 75,000	1	0.8
รวม	123	100

รายได้ต่ำสุด	2,000
รายได้สูงสุด	100,000
รายได้เฉลี่ย	19,962.60
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	14,006.03

1.9 การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านป่าไม้

เกษตรกรร้อยละ 99.20 ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านป่าไม้ ข้อมูลข่าวสารที่กลุ่มเกษตรกรได้รับส่วนใหญ่ ได้จากผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 89.34 รองลงมาคือ วิทยุ, โทรทัศน์ ร้อยละ 58.20 และ 57.38 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามการได้รับข้อมูลข่าวสารด้านป่าไม้

การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านป่าไม้	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับ	122	99.20
ไม่ได้รับ	1	0.80
<u>แหล่งสื่อที่ให้ข้อมูลข่าวสาร</u>		
- ผู้ใหญ่บ้าน	109	89.34
- วิทยุ	71	58.20
- โทรทัศน์	70	57.38
- เจ้าหน้าที่ป่าไม้	58	47.54
- หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย	46	37.70
- เอกสารสิ่งพิมพ์	25	20.49
- ครู	10	8.20
- เพื่อนบ้าน	9	7.38

1.10 ประโยชน์ที่ได้รับจากป่าชุมชน

กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากป่าชุมชน ร้อยละ 99.20 ประโยชน์ส่วนใหญ่ที่เกษตรกรได้รับ เป็นแหล่งอาหาร ร้อยละ 96.72 รองลงมาเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร และไม้ก่อสร้าง ไม้ใช้สอย ร้อยละ 73.77 และ 72.13 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามการได้รับประโยชน์จากป่าชุมชน

การได้รับประโยชน์จากป่าชุมชน (N = 122)	ได้รับ	
	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับ	122	99.20
ไม่ได้รับ	1	0.80
<u>ประโยชน์ที่ได้รับจากป่าชุมชน</u>		
- แหล่งอาหาร	118	96.72
- แหล่งน้ำ	90	73.77
- แหล่งไม้ก่อสร้าง ไม้ใช้สอย	88	72.13
- แหล่งพืชสมุนไพร	77	63.11
- ที่พักผ่อนหย่อนใจ	44	36.07
- ที่เลี้ยงสัตว์	30	24.59

ตอนที่ 2 การดำเนินงานอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน บ้านป่าสักงาม

หมู่บ้านป่าสักงาม ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 1 ต.ลวงเหนือ อ.คอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ จรด บ้านแม่หวาน อ.คอยสะเก็ด และบ้าน แม่หอพระ อ.พร้าว จ.เชียงใหม่

ทิศใต้ จรด บ้านลวงเหนือ, บ้านเชิงคอย อ.คอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่

ทิศตะวันออก จรด บ้านแม่ดอกแดง อ.คอยสะเก็ด, เขื่อนแม่กวงอุดมธารา อ.สันทราย
จ. เชียงใหม่

ทิศตะวันตก จรด บ้านห้วยฮัก อ.สันทราย, เขื่อนแม่กวงอุดมธารา อ.สันทราย จ.เชียงใหม่

หมู่บ้านป่าสักงาม ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าขุนแม่กวง” มีพื้นที่ประมาณ 70,000 ไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตรกรรม ประมาณ 200 ไร่ ในอดีตราษฎรส่วนใหญ่มีอาชีพปลูกอบตัดไม้ทำการแปรรูปเพื่อการค้าซึ่งเป็นรายได้หลักของเกษตรกร ต่อมาในปี 2528 ได้มีการก่อสร้างเขื่อนแม่กวงอุดมธารา จึงทำให้การคมนาคมติดต่อกับทางอำเภอคอยสะเกิด ถูกตัดขาด ทำให้ราษฎรไม่มีอาชีพ ต่อมาในปี 2537 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ขยายผลการศึกษาไปยังหมู่บ้านป่าสักงาม ในรูปของโครงการพัฒนาพื้นที่ป่าขุนแม่กวงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ป่าชุมชนบ้านป่าสักงามก็ได้ถือกำเนิดมาในปี 2537 มีระยะเวลาการดำเนินงานมากกว่า 5 ปี จากผู้ทำลายป่ากลายเป็นผู้สร้างป่า หรือเรียกอีกอย่างว่า “โจรกลับใจ” ที่ได้ดำเนินการอนุรักษ์ และพัฒนาป่าชุมชน โดยภาครัฐได้เข้าไปส่งเสริมอาชีพ เช่น การเลี้ยงปลาในกระชัง จัดสรรที่ดินทำการเกษตรกรรม โดยแบ่งที่ดินให้ราษฎรทำกิน กลุ่มเกษตรกรทำเครื่องเรือนจากไม้ไผ่ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์พัฒนาป่าชุมชน มีการกำหนดเขตป่าเป็นป่าเพื่อเป็นแหล่งซบหน้าของหมู่บ้านมีเนื้อที่ประมาณ 200 ไร่ มีราษฎรที่เข้าไปในป่าชุมชนเพื่อเก็บเมล็ดพันธุ์ไม้ป่ามาขายให้กับทางราชการ เก็บใบไม้แห้งในป่ามาป่นเพื่อทำนุ้ยออกจำหน่ายทั่วไป มีการส่งเสริมการผลิตไม้ประดับ โดยใช้ป่าชุมชนเป็นแหล่งผลิต(Nursery) มีการเก็บหาเห็ด และหน่อไม้ในป่าชุมชนของตนเองมาบริโภคที่เหลือก็จำหน่ายเป็นรายได้ของครัวเรือน ราษฎรมีการจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ป่า มีหน้าที่ในการตรวจลาดตระเวนป้องกันการลักลอบและบุกรุกทำลายป่า จัดตั้งชุดปฏิบัติการดับไฟป่า เพื่อป้องกันและดับไฟป่า มีการจัดอบรมเยาวชนพิทักษ์ป่า (ยชป.) เพื่อให้ความรู้และปลูกฝังทัศนคติในการรักษาป่าให้กับเยาวชน กว่าระยะ 5 ปี ที่ผ่านมามีป่าชุมชนบ้านป่าสักงามที่กลับฟื้นคืนสภาพ มีสภาพป่าที่สมบูรณ์ มีน้ำไหลตลอดทั้งปี ราษฎรมีความตระหนักและร่วมมือกันรักษาดูแลป่าชุมชนของตนเองเป็นอย่างดี

ตอนที่ 3 ข้อมูลทัศนคติของเกษตรกรต่อการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน

ผลการวิเคราะห์ที่ข้อมูลจากประเด็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรต่อการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชนจำนวน 15 คำถาม สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยทัศนคติของเกษตรกรได้ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ป่าไม้เป็นสมบัติของส่วนรวมของประเทศชาติ การดูแลรักษาการใช้ประโยชน์ จึงเป็นหน้าที่ของชาวไทยทุกคนเกษตรกรมีทัศนคติเห็นด้วยมาก เฉลี่ย 2.88

ประเด็นที่ 2 การมีป่าที่อุดมสมบูรณ์ทำให้ ดิน น้ำ อุดมสมบูรณ์ เป็นประโยชน์ต่อการทำการเกษตรกรรม เกษตรกรมีทัศนคติเห็นด้วยมากเฉลี่ย 2.85

ประเด็นที่ 3 ป่าชุมชนเป็นแหล่งอาหาร ยารักษาโรค ของชาวบ้านทั่วไป เกษตรกรมีทัศนคติเห็นด้วยมาก เฉลี่ย 2.77

ประเด็นที่ 4 ป่าไม้ให้ประโยชน์แก่ทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในเมืองหรือชนบทเกษตรกรมีทัศนคติเห็นด้วยมาก เฉลี่ย 2.72

ประเด็นที่ 5 ปัจจุบันนี้พื้นที่ป่าไม้ในหมู่บ้านเรามีจำนวนลดลงมากจึงควรมีคณะกรรมการระดับหมู่บ้านดูแลรักษา เกษตรกรมีทัศนคติเห็นควรมากเฉลี่ย 2.63

ประเด็นที่ 6 การรักษาป่าจะไม่ประสบผลสำเร็จถ้าชาวบ้านไม่ให้ความร่วมมือและไม่เห็นคุณค่าของการมีป่าต่อการดำรงชีวิตประจำวัน เกษตรกรมีทัศนคติเห็นด้วยมากเฉลี่ย 2.59

ประเด็นที่ 7 ป่าชุมชนเป็นศูนย์กลางของการผลิตและการดำรงชีวิตของเกษตรกร โดยมีเกษตรกรเป็นผู้จัดการและเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์เกษตรกรมีทัศนคติเห็นด้วยมาก เฉลี่ย 2.49

ประเด็นที่ 8 การอนุรักษ์ป่าหมายความว่า การรักษาป่าให้คงอยู่ตลอดไปและทุกคนสามารถได้ประโยชน์จากป่าทั้งทางตรงและทางอ้อม ตามสิทธิหน้าที่เสมอกัน เกษตรกรมีทัศนคติเห็นด้วยมากเฉลี่ย 2.48

ประเด็น 9 ให้เกษตรกรมีหน้าที่ดูแลรักษาป่าเองทำให้ การบุกรุกทำลายป่าลดลง เกษตรกรมีทัศนคติเห็นด้วยมาก เฉลี่ย 2.37

ประเด็นที่ 10 ป่าชุมชนเป็นที่ประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อถือของชาวบ้าน เกษตรกรมีทัศนคติเห็นด้วยปานกลาง เฉลี่ย 2.24

ประเด็นที่ 11 การที่รัฐบาลกำหนดให้มีพื้นที่ป่าอนุรักษ์ร้อยละ 25 และป่าเศรษฐกิจร้อยละ 15 ของพื้นที่ประเทศ เป็นการไม่เหมาะสม เพราะเป็นการแบ่งที่ทำกินของชาวบ้าน เกษตรกรมีทัศนคติเห็นด้วยปานกลางเฉลี่ย 2.00

ประเด็นที่ 12 การที่ พื้นที่ป่าอุดมสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้นหรือเสื่อมโทรมลดลงที่ไม่มีส่วนช่วยให้ความเป็นอยู่ของเกษตรกรดีขึ้น เกษตรกรมีทัศนคติเห็นด้วยปานกลาง เฉลี่ย 1.83

ประเด็นที่ 13 การเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ป่าเช่น การปลูกป่าการป้องกันไฟป่าให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่มิให้มีการบุกรุกทำลายป่าทำให้เสียเวลาในการประกอบอาชีพ และเป็นอันตรายต่อชีวิต จึงไม่คุ้มค่า เกษตรกรมีทัศนคติเห็นด้วยปานกลาง เฉลี่ย 1.73

ประเด็นที่ 14 การที่เกิดน้ำท่วม ภัยแล้ง ดินพังทลายหรืออากาศ เปลี่ยนแปลงบ่อยๆ ไม่เกี่ยวข้องกับป่ามาก หรือน้อย เป็นเรื่องของธรรมชาติเกษตรกรมีทัศนคติเห็นควรปานกลาง เฉลี่ย 1.67

ประเด็นที่ 15 การรักษาควรเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น เพราะเป็นผู้ได้รับเงินเดือนจากภาษีอากรของประชาชนเกษตรกรมีทัศนคติเห็นด้วยน้อย เฉลี่ย 1.59

จากการศึกษาทัศนคติของเกษตรกรต่อการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชนรวมทุกประเด็นแล้วพบว่า เกษตรกรมีทัศนคติด้านการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน ในระดับปานกลางเฉลี่ย 2.32

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรด้านการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน

ทัศนคติของเกษตรกรต่อการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน (N=123)	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1.ป่าไม้เป็นสมบัติของส่วนรวมของประเทศชาติ การดูแลรักษา การใช้ประโยชน์ จึงเป็นหน้าที่ของชาวไทยทุกคน	2.88	0.33	เห็นด้วยมาก
2.การมีป่าที่อุดมสมบูรณ์ทำให้ดิน น้ำ อุดมสมบูรณ์ เป็นประโยชน์ต่อการทำเกษตรกรรม	2.85	0.41	เห็นด้วยมาก
3.การที่เกิดน้ำท่วม ภัยแล้ง ดินพังทลาย หรืออากาศเปลี่ยนแปลงบ่อย ๆ ไม่เกี่ยวข้องกับการมีป่ามาก หรือน้อย เป็นเรื่องของธรรมชาติ	1.67	0.80	เห็นด้วยปานกลาง
4.การที่พื้นที่ป่าอุดมสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้นหรือเสื่อมโทรมลดลง ก็ไม่มีส่วนช่วยให้ความเป็นอยู่ของเกษตรกรดีขึ้น	1.83	0.83	เห็นด้วยปานกลาง
5.การรักษาควรเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เท่านั้น เพราะเป็นผู้ได้รับเงินเดือนจากภาษีอากรของประชาชน	1.59	0.80	เห็นด้วยน้อย
6.การรักษาป่าจะไม่ประสบผลสำเร็จ ถ้าชาวบ้านไม่ให้ความร่วมมือและไม่เห็นคุณค่าของการมีป่าต่อการดำรงชีวิตประจำวัน	2.59	0.64	เห็นด้วยมาก
7.ป่าชุมชนเป็นศูนย์กลางของการผลิตและการดำรงชีวิตของเกษตรกร โดยมีเกษตรกร เป็นผู้จัดการและเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์	2.49	0.65	เห็นด้วยมาก

ทัศนคติของเกษตรกรต่อการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน (N=123)		X	S.D.	แปลความ
8. การอนุรักษ์ป่า หมายความว่า การรักษาป่า ให้คงอยู่ตลอดไป และทุกคนสามารถได้ประโยชน์จาก ป่าทั้งทางตรงและทางอ้อม ตามสิทธิหน้าที่เสมอกัน	2.48	0.68	เห็นด้วยมาก	
9. การเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ป่า เช่น การปลูกป่า การป้องกันไฟป่า การให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่มี ให้มีการบุกรุกทำลายป่า ทำให้เสียเวลาในการประกอบ อาชีพและ เป็นอันตรายต่อชีวิต จึงไม่คุ้มค่า	1.73	0.81	เห็นด้วยปานกลาง	
10. การที่รัฐบาลกำหนดให้มีพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ร้อยละ 25 และป่าเศรษฐกิจ ร้อยละ 15 ของพื้นที่ประเทศ เป็นการ ไม่เหมาะสม เพราะเป็นการแย่งที่ทำกินของชาวบ้าน	2.00	0.72	เห็นด้วยปานกลาง	
11. ปัจจุบันนี้พื้นที่ป่าไม้ในหมู่บ้านเรามีจำนวน ลดลงมาก จึงควรมีคณะกรรมการระดับ หมู่บ้านดูแลรักษา	2.63	0.59	เห็นด้วยมาก	
12. ป่าชุมชนเป็นแหล่งอาหาร ยารักษาโรค ของชาวชนบททั่วไป	2.77	0.48	เห็นด้วยมาก	
13. ป่าชุมชนเป็นที่ประกอบพิธีกรรมตาม ความเชื่อของชาวบ้าน	2.24	0.76	เห็นด้วยปานกลาง	
14. ให้เกษตรกรมีหน้าที่ดูแลรักษาป่าเอง ทำให้ การบุกรุกทำลายป่าลดลง	2.37	0.74	เห็นด้วยมาก	
15. ป่าไม้ให้ประโยชน์แก่ทุกคนไม่ว่าจะอยู่ใน เมืองหรือชนบท	2.72	0.54	เห็นด้วยมาก	
คะแนนเฉลี่ยของทุกข้อความ	2.32	0.61	เห็นด้วยปานกลาง	

หมายเหตุ \bar{X} = ค่าเฉลี่ย (คะแนน)

S.D = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน

จากการศึกษาสามารถนำมาวิเคราะห์และแจกแจงในแต่ละด้านได้ดังนี้

4.1 การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในด้านการรับข้อมูลข่าวสารด้านป่าไม้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากประเด็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในด้านการรับข้อมูลข่าวสารด้านป่าไม้ จำนวน 4 คำถาม สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ท่านคิดว่าการฝึกอบรมสัมมนาให้ความรู้ด้านป่าชุมชนการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แก่ชุมชนของท่านมีความจำเป็นในระดับใด พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมมาก เฉลี่ย 2.56

ประเด็นที่ 2 ท่านมีความสนใจข้อมูลข่าวสารด้านป่าชุมชน ในระดับใด พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ให้ความสนใจข้อมูลข่าวสารในระดับการมีส่วนร่วมมาก เฉลี่ย 2.50

ประเด็นที่ 3 ท่านเคยเข้าร่วมอบรม/ประชุมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และ/หรือด้านป่าชุมชนในระดับใดพบว่าเกษตรกรได้มีส่วนร่วมในระดับปานกลางเฉลี่ย 2.19

ประเด็นที่ 4 ในการประชุม/อบรมด้านอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ป่าชุมชนท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นตามปัญหาในระดับใด พบว่าเกษตรกรได้มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เฉลี่ย 2.11

ตารางที่ 12 ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรายชื่อของการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และ
พัฒนาป่าชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการได้รับข้อมูลข่าวสารป่าชุมชน

ด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารป่าชุมชน	ร้อยละระดับการมีส่วนร่วม			\bar{X}	S.D.	แปลความ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
1. ท่านมีความสนใจข้อมูลข่าวสารด้าน ป่าชุมชน ในระดับใด	52.85	44.71	2.44	2.50	0.30	มีส่วนร่วมมาก
2. ท่านคิดว่าการฝึกอบรมสัมมนาให้ความรู้ ด้านป่าชุมชนการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ แก่ชุมชนของท่านมีความจำเป็นในระดับ ใด	60.16	35.77	4.07	2.56	0.33	มีส่วนร่วมมาก
3. ท่านเคยเข้าร่วมอบรม/ประชุมด้านการ อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และ/หรือด้าน ป่าชุมชน ในระดับใด	29.27	60.93	9.75	2.19	0.36	มีส่วนร่วมปานกลาง
4. ในการประชุม/อบรมด้านอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ป่าชุมชนท่านได้ร่วมแสดง ความคิดเห็นตามปัญหา ในระดับใด	24.39	62.60	13.01	2.11	0.36	มีส่วนร่วมปานกลาง
			ค่าเฉลี่ยรวม	2.34		มีส่วนร่วมมาก

4.2 การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากประเด็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน จำนวน 4 คำถาม สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อเพิ่มผลผลิตให้กับป้าชุมชนเช่นแหล่งท่องเที่ยว, แหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ไม้ แหล่งสมุนไพรในระดับใด พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เฉลี่ย 2.24

ประเด็นที่ 2 ท่านมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นต่อที่ประชุม/อบรมอย่างน้อยเพียงใดพบว่าเกษตรกรได้มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เฉลี่ย 2.17

ประเด็นที่ 3 ท่านมีส่วนร่วมคัดเลือกชนิดพันธุ์ไม้เพื่อปลูกเสริมในป่าชุมชนในระดับใดพบว่าเกษตรกรได้มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เฉลี่ย 2.00

ประเด็นที่ 4 ท่านมีส่วนร่วมออกกฎระเบียบในการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนในระดับใดพบว่าเกษตรกรได้มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เฉลี่ย 1.89

ตารางที่ 13 ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อของการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน

ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน	ร้อยละระดับการมีส่วนร่วม			\bar{X}	S.D.	แปลความ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
1. ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อเพิ่มผลผลิตให้กับป่าชุมชน เช่น แหล่งท่องเที่ยว, แหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ไม้ แหล่งสมุนไพรในระดับใด	39.84	44.71	15.45	2.24	0.50	มีส่วนร่วมปานกลาง
2. ท่านมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นต่อที่ประชุม/ อบรม มากน้อยเพียงใด	28.46	60.16	11.38	2.17	0.37	มีส่วนร่วมปานกลาง
3. ท่านมีส่วนร่วมคัดเลือกชนิดพันธุ์ไม้เพื่อปลูกเสริมในป่าชุมชนในระดับใด	22.76	54.48	22.76	2.00	0.46	มีส่วนร่วมปานกลาง
4. ท่านมีส่วนร่วมออกกฎระเบียบในการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนในระดับใด	17.07	55.29	27.64	1.89	0.44	มีส่วนร่วมปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม			2.08		มีส่วนร่วมปานกลาง

4.3 การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากประเด็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการจำนวน 4 คำถาม สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ท่านมีส่วนร่วมออกกฎระเบียบในการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนในระดับใด พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เฉลี่ย 2.28

ประเด็นที่ 2 และ 3 ท่านมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นต่อที่ประชุม/อบรม มากน้อยเพียงใด และท่านมีส่วนร่วมเสนอแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อเพิ่มผลผลิตให้กับป่าชุมชน เช่น แหล่งท่องเที่ยว, แหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ไม้, แหล่งสมุนไพรในระดับใด พบว่าเกษตรกรได้มีส่วนร่วมในระดับปานกลางทั้ง 2 ประเด็น เฉลี่ย 2.21

ประเด็นที่ 4 ท่านมีส่วนร่วมคัดเลือกชนิดพันธุ์ไม้เพื่อปลูกเสริมในป่าชุมชนในระดับใด พบว่าเกษตรกรได้มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เฉลี่ย 2.02

ตารางที่ 14 ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรายชื่อของการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และ
พัฒนาป่าชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	ร้อยละระดับการมีส่วนร่วม			\bar{X}	S.D.	แปลความ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
1. ท่านมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นต่อที่ประชุม/ อบรม มากน้อยเพียงใด	34.96	51.22	13.82	2.21	0.45	มีส่วนร่วมปานกลาง
2. ท่านมีส่วนร่วมคัดเลือกชนิดพันธุ์ไม้เพื่อปลูกเสริม ในป่าชุมชนในระดับใด	22.76	56.91	20.33	2.02	0.27	มีส่วนร่วมปานกลาง
3. ท่านมีส่วนร่วมออกกฎระเบียบในการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนในระดับใด	38.21	52.03	9.76	2.28	0.40	มีส่วนร่วมปานกลาง
4. ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อเพิ่มผลผลิตให้กับป่าชุมชน เช่น แหล่งท่องเที่ยว, แหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ไม้ แหล่งสมุนไพรในระดับใด	42.28	36.58	21.14	2.21	0.59	มีส่วนร่วมปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม			2.18		มีส่วนร่วมปานกลาง

4.4 การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากประเด็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกร ในด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานจำนวน 6 คำถาม สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามผลการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนของสมาชิกป่าชุมชนในระดับใด พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในระดับปานกลางเฉลี่ย 2.23

ประเด็นที่ 2 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามผลการปลูกต้นไม้ในพื้นที่ในระดับใดพบว่าเกษตรกร ได้มีส่วนร่วมในระดับปานกลางเฉลี่ย 2.15

ประเด็นที่ 3 ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาปรับปรุง พัฒนาป่าชุมชนหมู่บ้านท่านในระดับใด พบว่า เกษตรกร ได้มีส่วนร่วมในระดับปานกลางเฉลี่ย 2.14

ประเด็นที่ 4 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามผลการป้องกัน การบุกรุกพื้นที่ป่าชุมชนในระดับใดพบว่าเกษตรกร ได้มีส่วนร่วมในระดับปานกลางเฉลี่ย 2.02

ประเด็นที่ 5 ท่านมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาให้เป็นรูปธรรมภายหลังการประเมินผลงานในระดับใด พบว่าเกษตรกร ได้มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เฉลี่ย 2.00

ประเด็นที่ 6 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามผลการกำหนดหมายแนวเขตป่าชุมชนในระดับใด พบว่าเกษตรกร ได้มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เฉลี่ย 1.95

ตารางที่ 15 ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรายชื่อของการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และ
พัฒนาป่าชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล การดำเนินงาน	ร้อยละระดับการมีส่วนร่วม			\bar{X}	S.D.	แปลความ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
1. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามผลการ กำหนดหมายแนวเขตป่าชุมชนในระดับใด	22.76	49.60	27.64	1.95	0.51	มีส่วนร่วมปานกลาง
2. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามผลการปลูก ต้นไม้ ในพื้นที่ในระดับใด	28.46	57.72	13.82	2.15	0.40	มีส่วนร่วมปานกลาง
3. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามผลการ ป้อง กัน การบุกรุกพื้นที่ป่าชุมชนใน ระดับใด	30.07	49.60	20.33	2.02	0.84	มีส่วนร่วมปานกลาง
4. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามผลการใช้ ประโยชน์จากป่าชุมชน ของสมาชิกป่า ชุม ชนในระดับใด	34.14	55.29	10.57	2.23	0.39	มีส่วนร่วมปานกลาง
5. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการ แก้ไขปัญหาปรับปรุงพัฒนาป่าชุมชนหมู่ บ้านท่านในระดับใด	28.46	56.91	14.63	2.14	0.42	มีส่วนร่วมปานกลาง
6. ท่านมีส่วนร่วมในการ แก้ไขปัญหาให้เป็น รูปธรรมภายหลังการประเมินผลงานใน ระดับใด	21.14	57.72	21.14	2.00	0.43	มีส่วนร่วมปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม			2.08		มีส่วนร่วมปานกลาง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วม ของเกษตรกรในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชนพบว่าเกษตรกรมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมตามลำดับได้แก่ ด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารป่าชุมชนโดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.34 เมื่อนำไปพิจารณากับเกณฑ์ค่าน้ำหนัก คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการรับข้อมูลข่าวสาร อยู่ในช่วง 2.34 – 3.00 คะแนน อธิบายได้ว่าเกษตรกรมีส่วนร่วมในด้านการรับข้อมูลข่าวสารในระดับมาก ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการ ด้านการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน จากการวิเคราะห์ ได้คะแนนเฉลี่ย 2.08, 2.18 และ 2.08 เมื่อนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้อยู่ในช่วง 1.67 – 2.33 คะแนน อธิบายได้ว่า การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชนด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการ และด้านการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เกษตรกรมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน

การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์ และพัฒนาป่าชุมชน (N=123)	X	S.D.	แปลความ
ด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารป่าชุมชน	2.34	1.69	มีส่วนร่วมมาก
ด้านการวางแผน	2.08	2.01	มีส่วนร่วมปานกลาง
ด้านการดำเนินการ	2.18	2.10	มีส่วนร่วมปานกลาง
ด้านการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน	2.08	2.91	มีส่วนร่วมปานกลาง

ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร

บ้านป่าสักงาม กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน

5.1 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชนบ้านป่าสักงาม พบว่าค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 12.97 ที่ df เท่ากับ 6 สูงกว่าค่าไคสแควร์ จากตาราง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่าอายุของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน

อายุ (ปี)	ร้อยละ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน บ้านป่าสักงาม			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
ต่ำกว่า 20	2 (28.6)	4 (57.1)	1 (14.3)	7 (5.7)
21-40	7 (12.7)	22 (40.0)	26 (47.3)	55 (44.7)
41-60	3 (5.6)	35 (64.8)	16 (29.6)	54 (43.9)
61-80	2(28.6)	4 (57.1)	1 (14.3)	7 (5.7)

χ^2 คำนวน = 12.97

χ^2 ตาราง = 12.59, df=6

มีระดับนัยสำคัญที่ 0.05

5.2 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชนบ้านป่าสักงาม พบว่าค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 22.86 ที่ df เท่ากับ 6 สูงกว่าค่าไคสแควร์ จากตาราง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 หมายความว่าการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน

ระดับการศึกษา	ร้อยละ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน บ้านป่าสักงาม			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
ไม่ได้เรียน	3 (20.0)	10 (66.7)	2 (13.3)	15 (12.2)
ประถมศึกษา	7 (9.7)	46 (63.9)	19 (26.4)	72 (58.5)
มัธยมศึกษา	4 (11.4)	8 (22.9)	23 (65.7)	35 (28.5)
ปริญญาตรี	0 (0.0)	1 (100.0)	0 (0.0)	1 (0.80)

χ^2 คำนวน = 22.86

χ^2 ตาราง = 16.81, df=6

มีระดับนัยสำคัญที่ 0.01

5.3 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับการมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชนบ้านป่าสักงาม พบว่าค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 8.89 ที่ df เท่ากับ 4 ต่ำกว่า ค่าไคสแควร์จากตาราง หมายความว่าจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)	ร้อยละ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน บ้านป่าสักงาม			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
1-3	4(12.5)	21(65.6)	7(21.9)	32(26.0)
4-6	10(11.8)	43(50.6)	32(37.6)	85(69.1)
7-9	0(0.0)	1(16.7)	5(83.3)	6(4.9)

$$\chi^2 \text{ คำนวณ} = 8.89$$

$$\chi^2 \text{ ตาราง} = 9.49, df = 4$$

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.4 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมของครัวเรือนกับการมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชนบ้านป่าสักงาม พบว่าค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 28.32 ที่ระดับ df เท่ากับ 6 สูงกว่าค่าไคสแควร์ จากตาราง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 หมายความว่า รายได้รวมของครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมของครัวเรือนกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และพัฒนาป่าชุมชน

รายได้รวมของ ครัวเรือน (บาท/ปี)	ร้อยละ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน บ้านป่าสักงาม			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
ไม่เกิน 25,000	13(13.3)	59(60.2)	26(26.5)	98(79.7)
25,000 – 50,000	0(0.0)	6(26.1)	17(73.9)	23(18.7)
50,001 – 75,000	0(0.0)	0(0.0)	1(100)	1(0.8)
มากกว่า 75,000	1(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	1(0.8)

χ^2 คำนวณ = 28.32

χ^2 ตาราง = 16.81, df = 6

มีระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

5.4 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข้อมูลข่าวสารด้านป่าไม้กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชนบ้านป่าสักงาม พบว่าค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.90 ที่ระดับ df เท่ากับ 2 ต่ำกว่าค่าไคสแควร์ จากตาราง หมายความว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านป่าไม้ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข้อมูลข่าวสารด้านป่าไม้กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน

การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านป่าไม้	ร้อยละ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน บ้านป่าสักงาม			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
ได้รับ	14(11.5)	64(52.5)	44(36.1)	12(99.2)
ไม่ได้รับ	0(0.0)	1(100)	0(0.0)	1(0.8)

χ^2 คำนวน = 0.90

χ^2 ตาราง = 5.99, df = 2

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.6 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประโยชน์ที่ได้รับจากป่าชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน บ้านป่าสักงาม พบว่าค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.90 ที่ระดับ df เท่ากับ 2 ต่ำกว่าค่าไคสแควร์ จากตาราง หมายความว่า ประโยชน์ที่ได้รับจากป่าชุมชนไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน

ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างประโยชน์ที่ได้รับจากป่าชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน

ประโยชน์ที่ได้รับจากป่าชุมชน	ร้อยละ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน บ้านป่าสักงาม			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
ได้รับ	14(11.5)	64(52.5)	44(36.1)	12(99.20)
ไม่ได้รับ	0(0.0)	1(100)	0(0.0)	1(0.8)

χ^2 คำนวน = 0.90

χ^2 ตาราง = 5.99, df = 2

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.7 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชนบ้านป่าสักงาม พบว่าค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 9.57 ที่ระดับ df เท่ากับ 4 สูงกว่าค่าไคสแควร์ จากตาราง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ทัศนคติของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน

ตารางที่ 23 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน

ทัศนคติของ เกษตรกร	ร้อยละ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน บ้านป่าสักงาม			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
เห็นด้วยน้อย	1 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (0.8)
เห็นด้วยปานกลาง	10 (13.7)	57 (50.7)	26 (35.6)	73 (59.3)
เห็นด้วยมาก	3 (6.1)	28 (57.1)	18 (36.7)	49 (39.8)

$$\chi^2 \text{ คำนวณ} = 9.57$$

$$\chi^2 \text{ ตาราง} = 9.49, \text{ df} = 4 \quad \text{มีระดับนัยสำคัญที่ } 0.05$$

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน ทั้งสิ้น 7 ปัจจัยได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และทัศนคติของเกษตรกรด้วยการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้รวมของครัวเรือน และทัศนคติของเกษตรกรต่อการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน

ตารางที่ 24 ค่าไคสแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ของเกษตรกรบ้านป่าสักงาม กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และทัศนคติ ของเกษตรกร	ค่าความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของเกษตรกร			
	df	ค่า χ^2 จากตาราง	ค่า χ^2 ที่คำนวณได้	นัยสำคัญที่ระดับ 0.05
1. อายุ	6	12.59	12.97	0.05
2. ระดับการศึกษา	6	16.81	22.86	0.01
3. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	4	9.49	8.89	ไม่มีความสัมพันธ์
4. รายได้รวมของครัวเรือน	6	16.81	28.32	0.01
5. การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านป่าไม้	2	5.99	0.90	ไม่มีความสัมพันธ์
6. ประโยชน์ที่ได้รับจากป่าชุมชน	2	5.99	0.90	ไม่มีความสัมพันธ์
7. ทัศนคติของเกษตรกรต่อการอนุรักษ์ และพัฒนาป่าชุมชน	4	9.49	9.57	0.05

ตอนที่ 6 ปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 75.60 ไม่มีปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชนแต่ประการใด มีเพียงร้อยละ 24.40 ที่มีปัญหาอุปสรรคในด้านระเบียบ กฎหมายและวิธีปฏิบัติ ร้อยละ 76.67, 13.33 และ 10.00 ตามลำดับ

ตาราง 25 จำนวนและร้อยละของปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์และ พัฒนาป่าชุมชน

ปัญหาอุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	93	75.60
มี	30	24.40
ด้านระเบียบกฎหมายและวิธีปฏิบัติ	23	76.67
ด้านการบริหารและการจัดการ	3	10.00
ด้านวิชาการ	4	13.33